

زنان در الگوی سوم از منظر رهبری

معصومه صوفی آبادی^۱

بک نگاه متعالی و برگرفته از درک و فهم صحیح جایگاه زن می باشد. تحریف و تغییرات جدی از تعریف زن بودن مشاهده معنای زن مسلمان ایرانی، هم در بستر اجتماع، و هم در بستر خانواده و یا حوزه فردی مفهوم خویش را در برخی لایه‌های ده، که البته ناشی از فرآیندهای بیرونی و بیشتر رسانه‌ای بوده و عدم تبیین جایگاه واقعی از یک سو و تأثیر تعاریف و تبلیغات دیگر زن را از تعریف و جایگاه واقعی دور کرده است. به منظور بازنمایی جایگاه و منزلت زن از منظر حقیقی و هویت واقعی، تعریف دقیق بوده و بعد از تعریف و تشریح جایگاه واقعی و حقیقی، آنگاه زن آزادی را درک کرده و در جهت رشد و تکامل می‌دارد. آنچه ضرورت می‌نماید این که زن باید به فرهنگ ایرانی- اسلامی، بازگردد. ویژگی یک زن مسلمان را نمی‌توان آن که امروز در دنیای مدرن مطرح می‌شود، ویژگی‌های او بر توانمندی، مدیریت، تدبیر، اخلاق و عفت استوار است. تحقیق و زن مسلمان از منظر بزرگان جامعه بویژه رهبر عظیم‌الشأن در شناساندن جایگاه حقیقی زن به جامعه نقشی بی‌بدیل دارد. تحقق و تحکیم الگوی سوم زن خواهد بود. وجود تعداد بی‌شماری از زنان دانشمند، و بسیاری از اساتید در رشته‌های مختلف علمی و علوم دانشگاهی همه نشان‌دهنده موفقیت جمهوری اسلامی تحت لوای رهنمودهای مقام معظم رهبری برای ارائه است. این دستاوردها ما را به آینده امیدوار ساخته و اگر با توکل به ایزد منان و در سایه رهنمودهای مدیرانه و حکیمانه مقام رکت نماییم، قطعاً خواهیم توانست بر فرهنگ غلط و شایع غربی در دنیا چیره گردیم و در این مسیر نباید از هیچ تلاشی

تالله خامنه‌ای، الگوی سوم، انقلاب اسلامی، زن

ط با وی در ادوار مختلف تاریخ ایران جنبه‌های مختلف و گوناگون را به خود دیده و تعبیر و تفسیر متفاوتی را به خود دیده فکری مختلف، مسئله‌ی زن حاصل از جهان‌بینی، معرفت‌شناسی و انسان‌شناسی آن مکتب است. در جوامع غیردینی و عنوان الگو برای زن ارائه می‌شود مبتنی بر طرز تفکر و محتوای فکری آن جامعه است که بر پایه‌ی معرفت و اعتقاد مادی گاهی به الگوی اول که مصداق تفریط و الگوی دوم که مصداق افراط است، تعریف و ارائه یک الگوی جدید که جامع و کامل است و در اینجا سخن از یک الگوی سوم بوده که در آن صحبت از اثربخشی و متعالی بودن زن است. یک بعد از ابعاد الگوی مامعی زنان است. مبانی الگوی سوم شامل بندگی پروردگار، خلافت انسان، وجود هدفمند، تناسب میان تکوین و شریعت، مع قانون و معیار ارزش داشتن و ارزش نهادن می‌باشند.

که نقش زنان در الگوی سوم از منظر رهبری چگونه بوده و زنان به چه صورت نقش‌آفرینی می‌توانند داشته باشند. و آیا زنان و اجتماعی می‌توانند فعالیتی داشته باشند؟ و در عرصه دفاع مقدس چه نقش‌آفرینی کرده‌اند. برای اجرای این پژوهش از با بررسی اسناد موردی-زمینه‌ای و نظریه‌مبنایی بهره گرفته شد. انشاالله بتوانیم در این مقاله نقش اساسی و مهم زنان را با نگاهی به دیدگاه رهبر انقلاب بیان کنیم.

سلسله قوانین است که با استفاده از آن می‌توان هر چیزی یا قسمتی از یک چیز را تولید نمود. دانش شناسایی الگوها به وف است. الگو در واقع تولید هر چیزی است که با تکرار عجین و سرشته شده باشد. تکرار می‌تواند زیر الگوها یا زیر الگوهای طبق چند قانون ساده داشته باشد.^۱

و در لغت به معنای مقتدا، الگو و در فرهنگ فارسی عمید به معنای سرمشق، پیشوا و پیشرو آمده است.^۲

ی الگو

مفهوم اصطلاحی نیز به طرح و نمونه یا مدلی از شکل یا اشیا یا موردی از رفتار اطلاق می‌شود. در فرهنگ حمید الگو انسانی است که به دلیل دارا بودن برخی خصوصیات شایسته تقلید و پیروی است. در علوم اجتماعی نیز الگوها شیوه‌هایی از فرهنگ نشأت می‌گیرد و افراد به هنگام عمل به طور طبیعی با این الگوها سر و کار دارند. و اعمال آنها با این الگوها تطابق و را به معنای اسوه و قدوة تعبیر کرده است و حالتی را می‌داند که انسان به هنگام پیروی از غیر پیدا می‌کند.^۳

موم

ل و دوم که رویکرد افراطی و تفریطی دارند، الگوی سومی ارائه شده است که در آن زن، وجودی مؤثر، متعالی و تعالی‌بخش با تفاوتی دارد که یکی از آن ابعاد، حضور اجتماعی بانوان است. آیات و روایات بیانگر جواز حضور اجتماعی زن، به معنای می‌باشند. مبانی الگوی سوم از الگوهای اجتماعی زنان عبودیت، خلافت انسان، هستی‌هدفمند، تناسب میان تکوین و در قانونگذاری و معیار ارزشمندی و ارزشگذاری احصاء کرد. الگوی سوم زن در راستای بازسازی جامعه و تغییر بسترهای

الگوی سوم زن در ایران و نگاه انسانی اسلام به زن و جایگاه والایی که برای وی در کانون خانواده در نظر گرفته است، یکی حوزه زن و خانواده است و همین مسئله هم موجب شده است زنان و دختران ایرانی در نوک پیکان تهاجم فرهنگی علیه ببرند. این در حالی است که ما باید با تئوریزه کردن این الگوی سوم از زن، آن را به دنیا معرفی کنیم و در جایگاه مطالبه‌گری

جدی با متعرضان به زنان محجبه صورت نمی‌گیرد. مواجهه اسلام با مسئله زن را درست برعکس برخورد غرب، منطقی و مسئله زن یکی از نقاط قوت اسلام است و نباید تصور شود که ما باید در مسئله زن پاسخگو باشیم.

در عرصه اجتماعی

هم رهبری حضور زنان در مشاغل گوناگون و مدیریت‌های اجتماعی و دولتی، مورد تأکید بوده و در این عرصه مسئله جنسیت هیچ محدودیتی برای حضور زنان وجود ندارد. در این منظر شایسته‌سالاری تنها ملاک واگذاری مسئولیت‌های اجتماعی و مردان است و در جایی مانند وزارت یا نمایندگی مجلس اگر بانوی مجرب و کارآمد بهتر و شایسته‌تری وجود دارد، از نظر ردیتی برای تصدی او وجود ندارد. ایشان شرط حضور زنان در مشاغل را محروم نشدن آنها از مشغله اساسی زنانه یعنی آوری و مادری دانسته و می‌فرمایند، حتی برخی مشاغل مانند پزشکی و معلمی برای زنان و دختران واجب کفایی است و زن با خانه‌داری، فرزندآوری و لوازم آن، تعارض پیدا می‌کند، مسئولان کشور باید راه‌حلی پیدا کنند که هیچ‌یک از این دو

شاره دارند یکی از چیزهایی که ذهن ایشان را مشغول می‌کند این است که این همه فعالیت‌های گوناگونی که در زمینه‌ی زن در کشور وجود دارد -از مسائل حقوقی و قانونی و فقهی بگیرید تا مسائل اجتماعی، تا مسائل اجرایی، تا مسائل عاطفی، تا مختلفی که در زمینه‌ی زن مطرح است- بایستی یک شکل سیستمی پیدا کند، بایستی یک هندسه‌ی عمومی پیدا کرده در این زمینه انجام بگیرد و یک بانک اطلاعاتی مناسبی هم وجود داشته باشد.^۱

اجتماعی زنان شروطی نیز مطرح است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای اشاره دارند که در عرصه‌ی این فعالیت‌ها، اسلام حدودی تعیین کرده که این حدود، مربوط به زن و اجازه داشتن او برای فعالیت نیست؛ مربوط به اختلاط زن و مرد است که اسلام روی این دارد. اسلام معتقد است که مرد و زن باید یک مرزبندی میان خودشان در همه جا -در خیابان، در اداره، در تجارتخانه- زن و مرد مسلمان، حجاب و مرزی معین شده است. اختلاط و امتزاج زن و مرد، مثل اختلاط و امتزاج مردان با هم و زنان را باید رعایت کنند. هم مرد باید رعایت کند و هم زن باید رعایت کند. اگر این حساسیت اسلام نسبت به روابط و نوع رعایت شود، همه‌ی کارهایی که مردان میتوانند در عرصه‌ی اجتماعی انجام دهند، زنان هم -اگر قدرت جسمانی و شوق و باشند- میتوانند انجام دهند.^۲

بریفه‌ی سوره‌ی احزاب فرق نمیکند؛ چه اسلام، چه ایمان، چه قنوت، چه خشوع، چه تصدق، چه صوم، چه صبر و استقامت، چه ذکر خدا، زن و مرد در این بخشها یکسانند. فعالیت زنان در عرصه‌ی اجتماع، فعالیت کاملاً مباح و روا و مطلوب و مجاز حدود اسلامی، اینها را انجام دهند و نیمی از نیروی فعال جامعه را به جامعه تقدیم کنند. آن وقتی که در جامعه، هم مرد هم زن، جمعیت تحصیل کرده، دو برابر آن زمانی است که فقط مردان تحصیل میکنند. آن وقتی که زنان در جامعه تدریس جامعه دو برابر تعداد آن وقتی است که فقط مردان تدریس میکنند. در فعالیت سازندگی، در فعالیت اقتصادی، در طراحی امور کشور و یک شهر و یک روستا و یک مجموعه و امور شخصی خانواده مطالعه کردن، میان زن و مرد تفاوتی نیست. همه باید انجام دهند.^۳

ی رشد علمی و معرفتی زنان را یک ضرورت می‌داند. از نظر ایشان محروم کردن زنان از تحصیل و تعلیم و تربیت ظلم و عده‌ای به نام اسلام و سنت در حق زنان روا داشته‌اند و این موضوع سبب رشد کمتر زنان نسبت به مردان، در اجتماع و

کنند: «برترین زنان تاریخ کسانی هستند که از خودشان خرد، اراده، تصمیم درست و شخصیت انسانی نشان داده‌اند». زنان برسد و شخصیت واقعی‌شان را اظهار کنند. یعنی شخصیتی که تحمیلی یا تلقینی نیست بلکه حقیقتی است که زیر پون مخفی نگه داشته شده است.

ت داده بشود تا استعدادهای عظیمی را که در درونش به‌طور بالقوه وجود دارد، بالفعل کند. از آنجا که زنان نقش مربی را در دارند تفکرشان بر تفکر مردان جامعه نیز موثر است و بدین ترتیب اصلاح زنان به اصلاح مردان و در نتیجه اصلاح جامعه اگر در کشوری زنان آن کشور بتوانند به این صفا، معنویت، رُقاء و تعالی فکری برسند، هیچ مشکلی در آن مملکت باقی ن به طور محسوسی در مرد، تاثیر دارد. هم بر روی شوهرش، هم بر روی فرزندان و تاثیرات تعیین‌کننده‌ای می‌تواند بگذارد. لاج جامعه به اصلاح زنان است»^۱. از نظر ایشان هدف از تعلیم و تربیت زنان صرف اشتغال یا رسیدن به مناصب بالا نیست؛ انی خود را در جامعه پیدا کند. شخصیت و اعتماد به نفس پیدا کند و این تصور که نسبت به مرد یک موجود درجه دوم و و اراده مرد است، از بین برود. در این مسیر، خود زنان نقش اصلی را بر عهده دارند. زن‌ها هستند که باید مسؤولیت‌ها، خود را در نظام اسلامی بیابند. مجالس زنانه نباید به سمت صحبت‌های پوچ و بیهوده سوق پیدا کند؛ مقابله با آثار به جا ندیمی که به سطحی‌نگری زنان و عدم پیشرفت آنها دامن می‌زند، کاری است که جمعیت زنان باید انجام بدهد.^۲

ان قابل انکار نیست اما شرایط و حد و مرز این نقش و فرصت یا تهدید بودن آن، محل تلاقی تضاد افکار است. زنان نیمی از معه را شامل شده و سهم خواهی می‌بایستی برخی از فرصت‌های مشروع سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را برای نقشه و سهم معقول و منطقی برای آنان در نظر گیرد.

نماعی زنان را امری مسلم و یک حق مسلم برای زنان می‌دانند. البته این بدان مفهوم و معنا نیست که در جامعه اسلامی ما باز مانده‌اند و مورد کم توجهی و بی مهری قرار گرفته‌اند. اگر چه قبل از انقلاب شکوهمند اسلامی زنان حضور اجتماعی نداشتند و یا از سوی عالمان و متدینان از حضور در جامعه نهی می‌شدند؛ علت ساختار نظام ستمشاهی و ماهیت فاسد آن زنان نگاهی ابزاری داشتند اما با تغییر نظام و ظهور انقلاب اسلامی، دگرگونی اساسی در ساختار اجتماعی ایجاد شد که عامل ر نگرش بسیاری از افراد شد، در نتیجه گسترش حضور زنان در عرصه‌های مختلف از جمله در مسائل اجتماعی را به دنبال برکت پیروزی انقلاب اسلامی و نظام مقدس جمهوری اسلامی و دیدگاه‌های راهگشا و ماندگار حضرت امام خمینی (ره) و انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای حضور و نقش زنان در عرصه‌های گوناگون فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی فراهم نبه‌است که با برنامه ریزی دقیق، برخوردی خردمندانه و عقلانی، و با فهم درست و تبیین منطقی از آن، این توان قدرتمند کرد.

صیت زن و حافظ کرامت انسانی اوست و با قید و بندهای جاهلیت، نیز بی بند و باری و آزادی گسیخته جاهلیت نو مخالف س سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی زنان را تأمین کرده است. متأسفانه کوتاه بینی بسیاری از افراد و متحجران باعث دبینی‌ها شده است.

بود که نه تنها زن می‌تواند در عرصه‌های مختلف اجتماعی حضوری نقش آفرین و تأثیرگذار داشته باشد، بلکه باید چنین ایشان به میزان تأثیر زنان در این عرصه باور داشت و حضور زنان در صحنه‌های سیاسی و اجتماعی نه تنها لازم، بلکه دانسته و می‌فرمود که زن باید در امورات اساسی مملکت ایفای نقش کند.^۳

در تفسیر آیه ۲۲۸ سوره بقره وضعیت زندگی زن در ملل غیر متمدن، متمدن و عرب پیش از اسلام، همچنین پس از ظهور ده و اشاره دارند که طرز معاشرت متعارف، معاشرت در یک زندگی اجتماعی است که در آن اجتماع، زیر بنای جامعه، آحاد

و مشارکت زنان در تمامی فرصت‌ها و ظرفیت‌های پیش‌رو نیازمند الگویی مناسب باشیم. رهبر انقلاب اسلامی می‌فرمایند که در مسئله کرامت و ارزش‌های انسانی را از مؤلفه‌های منطق قوی و عقلانی اسلام بوده و در ارزش‌های انسانی و عروج معنوی، بر یکدیگر ترجیح ندارند و هر دو با استعداد مشابه و به میزان همت خود قادر به طی کردن مراتب عروج معنوی هستند. در قرآن، خداوند در قرآن حتی گاهی زن را بر مرد ترجیح داده و زنانی مانند همسر فرعون و حضرت مریم را به عنوان الگو برای مؤمن معرفی کرده است که این رویکرد برای نفی حالت برتری‌طلبی مردان به دلیل شرایط مادی و جسمانی آنها است.^۱

شاید رهبر معظم انقلاب این‌است که زن نیازی به جایگاه ساختگی، ظاهری و تشریفاتی که در شأن او نباشد، نداشته و مقام متناسب با طبیعت الهی باشد.^۲

انقلاب اسلامی ایران مقوله "زن" یکی از مسائل مورد بحث و توجه افکار عمومی ایران و جهان بود. در فضای آن زمان، مختلف بر اساس زمینه فکری و مبانی خود، دیدگاه خاص خود در زمینه زنان را ارائه و وارد فرهنگ عمومی می‌کردند. روح و تحولی نو به بشریت ارائه داد که در قالب هویت و فعالیت «زنِ مسلمان ایرانی» تبلور یافت و «الگوی سوم زن» را تحقق رقی و نه غربی است. زن، در الگوی اول (سنتی یا شرقی)، حاشیه‌نشین بوده و نقشی در تاریخ‌سازی نداشته و در الگو دوم یا سوم (غربی) زن بودنش (جنسیت) بر انسانیت غلبه داشته، از او استفاده ابزاری شده و در خدمت سرمایه‌داری نوین است. در دوران انقلاب و دفاع مقدس نشان دادند که الگوی سوم، «زن نه شرقی، نه غربی» است. زن مسلمان ایرانی، فصل نوینی از چشم زنان جهان گشوده و نشان داده است که زن، با نجابت، محبّه و شریف بود، و مزمان در متن و کانون بود. پاکیزه خانواده منافاتی با حضور در عرصه‌ی سیاسی و اجتماعی نداشته و می‌توان در آن عرصه سنگرهای جدید بنا نهاده و ف به همراه آورد.^۳

اسلامی نگاه به زن بر مبنای اصول اسلامی بوده و هم زن و هم مرد صرف نظر از جنسیت خود می‌توانند در مسیر رشد و نمایندند. نگاه اسلام به جنسیت، یک نگاه درجه‌ی دو بوده و در وهله اول آنچه مهم است انسانیت است که بر مبنای آن زن و دارند. در تقرب الی‌الله، زنانی چون حضرت زهرا، حضرت زینب و حضرت مریم را داریم که نزد پروردگار جایگاهی مافوق تصور

الگو برای زنان نگاه اسلام نسبت به زن و مرد، آنچه دیده می‌شود، انسانیت، سیر مقامات معنوی، استعدادهای فکری و علمی، گرچه دو قالب داریم که یکی برای یک هدف و صنف و دیگری برای کاری دیگر است که ممکن است وجوه مشترکی خروج آنها از محدوده اختصاصی خویش و هدایت آن به سوی قالب دیگر که در الگوی غربی مشاهده می‌شود، غلط است.^۴ زن درجه دو نبوده و در حاشیه قرار ندارد و هدف آن است تا مورد بهره‌برداری‌های غیرانسانی و سوءاستفاده قرار نگیرد. در دفاع مقدس، زنانی داشتیم و داریم که می‌توانند تعریف زن و حضور او در حیطه رشد و تکامل، تهذیب و تزکیه، داشتن و سالم، و فعالیت‌های اجتماعی جهانی کرده و موانع پیش‌رو را از میان بردارند. به برکت ایثار و اقتدار این زنان مسیری که زنان را ابتداء در جهان اسلام، تحت تأثیر قرار داد و دیر یا زود در سرنوشت و جایگاه زنان جهان، نقش شگرف ایفا خواهد

مسلمان» که پایه و اساس آن معرفت‌شناسی الهی است، همراهی نقاط قوت زنانه با ایمان و پاکدامنی همراه بوده و این ترکیب می‌دارد. زن با نقاط قوت زنانه – که ودیعتی از جانب ایزد یکتا است – همراه با ایمان، توکل، و عفت و پاکدامنی – که نوری در جامعه نقشی م نحصر به فرد ایفا می‌نماید که هیچ مردی قادر به ایفای چنین نقشی نیست. چون کوه استواری از ایمان،

مسأله‌ی همسری، مسأله‌ی خانه و خانواده، مسائل بسیار اساسی و حیاتی است. بانوان اگر بزرگترین متخصص پزشکی یا هر شونده، چنانچه زن خانه نباشند، این یک نقص است. کدبانوی خانه باید باشید؛ اصلاً محور این است.^۱

زنان هستند و وظایف داخل خانه‌ی زنان، نه اهمیتش کمتر از وظایف بیرونی است و نه اینکه زحمتش کمتر است. شاید هم باشد. او هم برای اینکه این محیط را اداره کند، به تلاش و کوشش احتیاج دارد. چون مدیر داخل خانه زنان هستند. خیلی فقط هم ظرافتِ زنانه از عهده‌ی انجام این کار بر می‌آید.

نادرست است که بگویند این ظرافتها را رعایت کند. در نقش همسری، زن در درجه‌ی اول مظهر آرامش است: وَ جَعَلَ مِنْهَا مِسْكَنًا لِأَيِّهَا؛ آرامش. چون زندگی تلاطم دارد؛ مرد در این دریای زندگی مشغول کار و تلاطم است؛ وقتی به خانه می‌آید، دارد، احتیاج به سکینه دارد. این سکینه را زن در خانه ایجاد می‌کند؛ لِأَيِّهَا؛ مرد در کنار زن احساس آرامش می‌کند.^۲

ادامه‌ی نسلند، در مورد مادری نقش زن، نقش حق حیات است. جان انسان‌ها در مشت مادرها است؛ مادرها به فرزند حقّی که خدای متعال در دل مادر نسبت به فرزند قرار داده، یک چیز بی‌نظیر است؛ یعنی اصلاً هیچ عشقی از این نوع نیست، است که آن را قرار داده. صاحب حق حیات است، بعد ادامه‌ی نسل؛ مادرها مایه‌ی ادامه‌ی نسلند، یعنی نسل بشر با «مادری» ادامه می‌کند.^۳

معرفت و تمدن را به فرزند منتقل می‌کند، اگر زنان ما از لحاظ رتبه‌ی معرفتی و بینش و معلومات، سطح خود را ارتقاء دهند، نقش دیگری، قابل مقایسه نیست. مادر است که فرهنگ و معرفت و تمدن و ویژگیهای اخلاقی یک قوم و جامعه را با جسم و با خلق خود و با رفتار خود، دانسته و ندانسته به فرزند منتقل میکند. همه تحت تأثیر مادران هستند. آن که بهشتی می‌شود، منش از مادر است.^۴

فرزند، نقش اختصاصی مادر است، اگر بچه‌ی خودتان را در خانه تربیت نکردید، یا اگر بچه نیاوردید، یا اگر تارهای فوق‌العاده را با سرانگشتان خودتان باز نکردید تا دچار عقده نشود، هیچ کس دیگر نمی‌تواند این کار را بکند؛ نه پدرش، و نه به طریق دیگر کار مادر است.^۵

رفتار و گفتار مادر است، مادر می‌تواند فرزندان را به بهترین وجهی تربیت کند. تربیت فرزند به وسیله‌ی مادر، مثل تربیت نیست؛ با رفتار است، با گفتار است، با عاطفه است، با نوازش است، با لالائی خواندن است؛ با زندگی کردن است. مادران با فرزند تربیت میکنند. هرچه زن صالح‌تر، عاقل‌تر و هوشمندتر باشد، این تربیت بهتر خواهد شد.^۶

انتقال عناصر هویت ملی‌اند، مادرها مایه‌ی انتقال عناصر هویت ملی‌اند؛ هویت ملی یک چیز مهمی است. یعنی هویت یک ملت، تدریجاً در درجه‌ی اول به وسیله‌ی مادرها منتقل میشوند؛ زبان، عادات، آداب، سنت‌ها، اخلاقیات خوب، عادات خوب، اینها همه به وسیله‌ی مادر منتقل میشود... افشاندن‌های بذر ایمان در دلها؛ مادرها هستند... اخلاق را همین طور.^۷

معمولاً زن با انجام مسئولیت خانوادگی منافات ندارد، خانمها اگر گفته میشود که مسئولیتهای خانوادگی دارند، یعنی مسئولیت این به معنای این نیست که مسئولیت اجتماعی از دوش اینها برداشته است. بایستی این مسئولیت را هم حفظ کنند و هر خود حفظ این مسئولیت توانایی دارند، آن توانایی را به مسئولیتهای اجتماعی و سیاسی هم ضرب کنند. خیال می‌کنند که نه نشینند، هیچ کار نکنند، هیچ وظیفه‌ای انجام ندهند، تدبیر نکنند، محاهدت نکنند، کار اجتماعی نکنند، فعالیتها

فرزندداری و خصوصیات زنانه افتخار نیست، زن بودن، برای زن یک نقطه‌ی امتیاز است، یک نقطه‌ی افتخار است. این رای زن که او را از محیط زنانه، از خصوصیات زنانه، از اخلاق زنانه دور کنیم. خانه‌داری را، فرزندداری را، شوهرداری را ننگ یم. فرهنگ غربی خانواده را متلاشی کرد.^۲

خانه مطمئن عاطفی و روحی نیاز دارد، بعضی خیال میکنند زن کمبودش این است که مشاغل بزرگ و سروصدا دار ندارد! خیر؛ نیست. حتی آن زنی هم که شغل بزرگی دارد، به محیط امنی در خانواده، به یک شوهر مهربان با محبت، به یک تکیه‌گاه روحی - که شوهر و مرد اوست - نیازمند است. طبیعت و نیاز عاطفی و روحی زن این است؛ باید این نیاز برآورده شود. کار باید ارزش‌گذاری ویژه شود، زن در خانواده عنصر محوری است... مرد باید قدردان باشد. جامعه باید قدردان باشد. حتماً بایستی ی خانه‌دار ارزش‌گذاری ویژه بشود. بعضی میتوانند بروند کار بگیرند، بعضی میتوانند تحصیلات عالیه بکنند، بعضی هم داشتند - من دیدم زنانی را از این قبیل - گفتند ما میخواهیم این بچه را بزرگ کنیم، خوب تربیت کنیم، نرفتیم کار بگیرد، آن کار هم زمین نمانده؛ آن ده نفر دیگر رفتند آن کار را گرفتند. باید از اینجور زنی قدردانی شود... تأمین نشان، بقیه‌ی چیزهایی که لازم است، باید در نظر گرفته شود.^۳

بل برای مادری و خانه‌داری کمک شود، وظیفه‌ای بر دوش دولت است. باید به آن خانمهایی که حالا به هر دلیلی، به هر دورتی، کار تمام‌وقت یا نیمه‌وقت را قبول کرده‌اند، کمک بشود تا بتوانند به مسئله‌ی مادری برسند، به مسئله‌ی خانه‌داری، با زمان بازنشستگی، با مدت کار روزانه، به نحوی بایستی دولت کمک کند تا این خانمی که حالا به هر دلیلی آمده اینجا به آن قضیه هم برسد.^۴

مقدس

مان در دوران دفاع مقدس بسیار در سخنان مقام معظم رهبری مورد اشاره و تأکید قرار گرفته است. در یکی از این سخنان که یک سال بعد از پایان دوره دفاع مقدس ایراد شده است، ایشان می‌فرمایند: امروز بحمدالله اسلام و همه‌ی افکار اسلامی - مربوط به زن است - در دنیا درخشنده است. امیدواریم که خدای متعال به ما توفیق بدهد تا بتوانیم این اسلام را درست شما بانوان مسلمان و انقلابی سفارش میکنم که هر چه میتوانید و در هر کجا که هستید، ایمان و معرفت اسلامی خود را بد و روزبه‌روز آگاهی خودتان را بیشتر کنید. این، ان‌شاءالله پشتوانه‌ی برای بقای عزت دایمی اسلام خواهد بود.^۵

سخنان ایشان در باب نقش زنان در دفاع مقدس، اشاره دارند که ما در داستانهای تاریخی خوانده‌ایم که شهیدداده‌های صدر ن یا شوهرشان شهید شده بود؛ اگر فرزندان یا برادرانشان به شهادت رسیده بودند، صبر و مقاومت می‌کردند. اینها را ما در یم؛ اما آنچه که در کشور ما اتفاق افتاد، اگر نگوییم اهمیتش از صدر اسلام بیشتر است، یقیناً کمتر نیست. بعضی دو فرزند، بعضی چهار فرزندشان به شهادت رسیدند. مادرانی را که عزیزانشان به شهادت رسیده بودند، ما دیدیم آن‌چنان از خودشان ی دادند که انسان را به حیرت فرو می‌برد. این، از ایمان است. ایمان بود که مردم ما را در انقلاب پیروز کرد. ایمان بود که به پیروزی‌های درخشان رساند. ایمان مردم بود که اسلام و قرآن را در دنیا سربلند کرد و جمهوری اسلامی را به این عزت این ایمان است که به خانواده‌های شهدا، صبر و قوت و استقامت می‌دهد. این ایمان را قدر بدانید و حفظ کنید. این، آن بیج سلاحی در مقابل آن، کارگر نیست.^۶

را سیزده قرن قبل گفته است؛ ولی در اروپا تازه چهل، پنجاه سال و در بعضی از کشورها کمتر از این مدت است که تازه زن اجازه دهند که در مال و ملک خود، دخل و تصرف کند! اسلام، از این جهت هم جلو است.^۱

ی اشاره می‌فرمایند که زنان به منظور مشغول شدن به فعالیت اقتصادی به شکلی سالم و منطقی و همزمان با حفظ وظایف خانوادگی به پیروی از یک الگوی اسلامی - ایرانی نیاز دارند. در گام نخست باید ذهنشان از تفکرات غربی عاری گردد، زیرا مربوط به زنان بد درک شده و در عمل هم بر اساس همان درک نادرست اقدام شده است. در غرب بویژه در اروپا که زن حق ناگهان مسئله انقلاب صنعتی و حضور زن در کارخانجات با خرج کمتر برای سرمایه‌دارها مطرح شد. بنابراین حق مالکیت را دند تا زن را وارد کارخانه کنند و به او مزد پایین‌تری بدهند. پس ورود زن به اشتغال الزامات خودش را داشت که تا به امروز. بنابراین در گام اول باید نگاه غربی به مسئله اشتغال زنان کنار گذاشته شود، چون این رویکرد از یک سو زن را از محیط جدا کرده و نهاد خانواده را متزلزل کرده و از سوی دیگر نتوانسته تبعیض، فقر و... را برطرف کند و اخلاق انسانی را مستقر

سخنان ایشان می‌بینیم که اشاره می‌فرمایند: زنان باید به متون اسلامی مراجعه کنند، از قرآن، سنت و از متون اسلامی اصلی را کسب کنند. قرآن چندین الگوی عملی از زنان را به عنوان الگوی انسان‌ها معرفی کرده که در راس زنانی که مطرح است زهرا (س) است که تمام ابعادی که برای یک زن متصور است، در آن حضرت جلوه کرده است. تقوا، عفت و طهارت، ارزی، فرزندی و فعالیت اجتماعی ایشان، هر کدام یک درس است و باید از آن الگو گرفت.^۲

رانی اشتغال و فعالیت اقتصادی زنان از منظر آیت‌الله خامنه‌ای بر چند مولفه استوار است: در دیدگاه ایشان حق اشتغال و (زنان) امری پذیرفته‌است و با وجود اینکه زنان می‌توانند در فعالیت‌های اقتصادی شرکت کنند و کسب درآمد حلال مسئولیتی در تأمین معیشت خانواده ندارند و اجباری برای زنان در انتخاب شغل نیست. از طرفی، کسب علم و فعالیت‌های نظیر معلمی، مدرس دانشگاه و امثال آن را می‌توان در زمره مناسب‌ترین فعالیت برای زنان دانست. اشتغال زنان باید به به امور خانوادگی صدمه وارد ننموده و معارض با نقش مادری و همسری نباشد و با طبیعت و خصوصیات زنانه سازگار و بریم زن و مرد باشد. زنان علاوه بر حق اشتغال باید در فرهنگسازی اقتصادی نظیر پرهیز از اسراف و تجمل‌گرایی و عمل به قتش مؤثری داشته باشند. در این مسیر الگوی حضرت فاطمه زهرا (س) مورد تأکید است.

قتصادی برای زنان به پرهیز از تجمل‌گرایی توصیه و تأکید شده است. مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای شورای فرهنگی، می‌فرمایند: این گرایش به تجمل‌گرایی که مدت‌ها بود در جامعه‌ی ما کاهش یافته بود، یا در اوایل انقلاب مثلاً خانم‌ها به زیورها اعتنایی نمی‌کردند، متأسفانه باز این چیزها - آن‌طور که شنیده می‌شود - در جامعه‌ی ما دارد رشد می‌کند. زنان و بامعرفت جامعه‌ی ما باید این را خطر بدانند. نباید زنان به سمت تجمل‌گرایی سوق پیدا کنند. البته این خطر برای مردان در زنان بیشتر و امکانش زیادتر است. وانگهی در این قضیه، در موارد بسیاری، مردان تحت تأثیر زنانشان قرار می‌گیرند. با این قضیه مبارزه کنید؛ خودتان هم مراقبت نمایید. من با تظاهر به تجمل و تجمل‌گرایی در حد معتدل کم ناگزیرش؛ لیکن اگر بنا شد که روند افراطی پیدا کند، چیز بسیار مزخرفی است. در لباس، در آرایش، در زر و زیورها و طلا و جواهرات، یلی اهمیت بدهند که امساک بشود و بی‌اعتنایی به این چیزها انجام بگیرد، تا شاید ان‌شاءالله به درخشندگی‌ها و زیبایی‌های جبه بشود، تا به این زیباییهای ظاهری.^۴

وکل به ایزد منان و در سایه رهنمودهای مدبرانه و حکیمانه مقام معظم رهبری حرکت نماییم، قطعاً خواهیم توانست بر
ایع غربی در دنیا چیره گردیم و در این مسیر نباید از هیچ تلاشی فروگذار بمانیم.

الله، زن در آینه جلال و جمال، سال نشر ۱۳۸۶، چاپ ۱۳۸۳

بیانات در سومین نشست اندیشه‌های راهبردی با موضوع زن و خانواده، ۱۴۰۰/۷/۲۴،
<https://farsi.khamenei.ir/speech->

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با اقشار مختلف بانوان، ۱۴۰۲/۱۰/۲، <https://farsi.khamenei.ir/speech->

بیانات در دیدار جمعی از بانوان فرهیخته‌ی حوزوی و دانشگاهی، ۱۳۹۲/۲/۲۱، <https://farsi.khamenei.ir/speech->

بیانات در اجتماع زنان خوزستان، ۱۳۷۵/۱۲/۲۰، <https://farsi.khamenei.ir/speech-content>

بیانات در سومین نشست اندیشه‌های راهبردی، ۱۳۹۰/۱۰/۱۴، <https://farsi.khamenei.ir/speech->

بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در اجلاس جهانی زنان و بیداری اسلامی، ۱۳۹۰/۴/۲۱،
<https://farsi.khamenei.ir/speech->

بیانات در جمع زنان شهر ارومیه، ۱۳۷۵/۶/۲۸، <https://farsi.khamenei.ir/speech-content>

بیانات در دیدار جمعی از خانواده‌های شهدا، ۱۳۷۶/۲/۱۷، <https://farsi.khamenei.ir/speech->

بیانات در اجتماع زنان خوزستان، ۱۳۷۵/۱۲/۲۰، <https://farsi.khamenei.ir/speech->

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با اقشار مختلف بانوان، ۱۴۰۲/۱۰/۲، <https://farsi.khamenei.ir/speech->

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با زنان فرهیخته و فعال کشور، ۱۴۰۱/۱۰/۱۴، <https://www.leader.ir/fa/content>

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از زنان، ۱۳۷۶/۷/۳۰، <https://farsi.khamenei.ir/speech->

<https://farsi.khamenei.ir/speech>، ۱۴۰۱/۱۰/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech>، ۱۳۷۰/۱۰/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech>، ۱۴۰۱/۱۰/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech>، ۱۴۰۱/۱۰/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech>، ۱۳۸۴/۱۰/۱۴

ت در اجتماع زنان خوزستان، ۱۳۷۵/۱۲/۲۰، <https://farsi.khamenei.ir/speech-content>

ت در دیدار جمعی از بانوان برگزیده کشور، ۱۳۹۳/۱/۳۰، <https://farsi.khamenei.ir/speech-content>

ت در دیدار اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، ۱۳۷۰/۱۰/۴، <https://farsi.khamenei.ir/speech->

ر اقبال مختلف بانوان با رهبر انقلاب، ۱۴۰۲/۱۰/۶، <https://farsi.khamenei.ir/news-content>

ت در دیدار اقبال مختلف مردم، ۱۳۸۴/۳/۲۵

پام به کنگره‌ی «هفت هزار زن شهید کشور» ۱۳۹۱/۱۲/۱۶

انات در سومین نشست اندیشه‌های راهبردی، ۱۳۹۰/۱۰/۱۴

انات در دیدار جمعی از بانوان برگزیده کشور، ۱۳۹۳/۱/۳۰

انات در دیدار اقبال مختلف مردم، ۱۳۸۴/۳/۲۵

ت در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱۳۹۰/۳/۱

ت در دیدار جمعی از بانوان، ۱۳۷۹/۶/۳۰

ت در سومین نشست اندیشه‌های راهبردی، ۱۳۹۰/۱۰/۱۴

دیان، حفیظه، "بازنمایی مولفه های الگوی سوم زن مسلمان در رسانه ها." ۱۴۰۲ ه. ش

صحیفه نور، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۶۸ ه. ش

ی صدر، فاطمه، "بازنگری مبانی فکری - کلامی الگوهای اجتماعی زن." ۱۳۹۴ ه. ش

حمد، المفردات فی غریب القرآن، تهران مکتب المرتضویه، چاپ سوم، ۱۳۸۳ ه. ش

حمد حسین، تفسیر المیزان، ترجمه: سید محمدباقر موسوی همدانی، قم: دفتر انتشارات اسلامی، چاپ هشتم، ۱۳۶۰-۱۲۸۱

نگ فارسی عمید، انتشارات جاویدان، سال ۱۳۵۰

گاه زن در جامعه از دیدگاه رهبری (بخش دوم)، ۱۳۹۸، <https://rasekhoon.net/lifestyle/show/>